

Til medlemmerne af Inatsisartut

Redegørelse_næringslovEm12_Dansk

Supplerende redegørelse til spørgsmål fra Inatsisartut, der blev rejst under 1. behandling af forslag til Inatsisartutlov om Næring, dagsordenspunkt EM 2012/111.

30. oktober 2012

EM2012/111
2012-051089

Under 1. behandling af forslag til inatsisartutlov nr. xx af xx.xx 2012 om næring blev der rejst en række spørgsmål, som Naalakkersuisut gerne vil søge at belyse nærmere med nærværende redegørelse.

Den gældende næringslov Landstingslov nr. 12 af 12. november 2001 om næringsvirksomhed gælder for næringsvirksomhed eller udbud af arbejde af en vis varighed, der drives eller udføres i Grønland. Næringsbegrebet efter loven omfatter enhver erhvervsmæssig virksomhed. For at være erhvervsmæssig må virksomheden direkte eller indirekte tilsigte økonomisk fordel. Det vil sige at næringsloven i princippet finder anvendelse på alle brancher.

Loven nævner dog som undtagelse, brætsalg, fiskeri, fangst, jagt, landbrug eller kunsthåndværk og lignende. Næringsloven finder endvidere ikke anvendelse på råstofaktiviteter omfattet af en tilladelse meddelt efter råstofloven.

Næringsloven indeholder alene bestemmelser om hvem der har ret til at drive næring, der udføres i Grønland og har en vis varighed. Næringsloven opstiller ikke noget krav om udstedelse af næringsbrev og der føres heller ikke efter næringsloven noget register.

Næringsloven indeholder bestemmelser om krav om fast forretningssted for salg af varer, om torvehandel, krav til aktionsholdere og krav om fast forretningssted for restaurations- eller hoteldrift. Den egentlige regulering af restaurations og hotelbranchen findes i bevillings- veterinær- og byggelovgivningen.

Derudover er der kun meget få regler i næringsloven, der regulerer udøvelse af erhverv i Grønland. Næringsloven regulerer adgangen til at udføre erhverv i Grønland, men regulerer ikke nærmere selve udøvelsen af erhvervsaktiviteter. Næringsloven indeholder således ikke nogen særskilt regulering af bygge- og anlægsbranchen og opstiller f.eks. ingen kvalitative krav til de virksomheder, der driver virksomhed med bygge- og anlægsopgaver i Grønland.

Næringslovens krav om adresse i Grønland kan opfyldes blot ved at udenlandske virksomheder registrerer en filial i Selskabsstyrelsen med en bestyrer (stråmand) der opfylder Næringslovens formelle krav.

Efter ønske fra Hjemmestyret meddelte Erhvervsministeren i 2004 en generel tilladelse efter § 147 i anordning om aktieselskabsloven til at selskaber med hjemsted i de nordiske lande, EU i øvrigt samt i Canada og USA kan etablere filialer i Grønland. Den givne generelle tilladelse betød en administrativ lettelse for selskaber fra de nævnte lande, der ønsker at etablere filialer i Grønland. Selskaber fra den øvrige del af verden kan drive virksomhed gennem en grønlandsk filial, hvis Erhvervsministeren giver tilladelse hertil. Efter gældende næringslov har udenlandske virksomheder derfor ret til at etablere sig i Grønland blot der er en filialbestyrer, der opfylder næringslovens formelle krav. Det indebærer at etablering og drift af f.eks. en aluminiumssmelter med en milliard omsætning kan organiseres i form af en filial af en udenlandsk koncern. Der skal efter næringsloven ikke søges om tilladelse eller godkendelse og der kan derfor heller ikke opstilles vilkår om f.eks. hjemsted, værn mod sambeskatning og kapitalkrav, der kan imødegå skattetænkning.

At registrere en filial af et udenlandsk selskab er dog typisk tids- og ressourcekrævende. Det er en betingelse for at få oprettet en grønlandsk filial i Selskabsstyrelsen at en virksomheds aktiviteter skal være mere omfattende end enkelt handlinger af kortere varighed. Her ligger allerede i dag en mulig konflikt mellem den gældende næringslov og selskabslovgivningen. Er der kun tale om udførelse af en tidsbegrænset aktivitet skal der ske likvidation når arbejdet er færdigt.

Er næringsloven formelle krav første opfyldt vil virksomheden kunne betegne sig som en grønlandsk virksomhed uden at der nødvendigvis er noget reelt indhold i denne betegnelse, udover at virksomheden opfylder næringslovens krav. Det kan i anden sammenhæng gøre det vanskeligt at stille krav i f.eks. udnyttelsestilladelser efter råstofloven om fortrinsret for grønlandske virksomheder, hvis begrebet er udvandet gennem næringslovens bestemmelser.

Udenlandske virksomheder kan også opfylde næringslovens krav gennem et datterselskab med adresse hos f.eks. en advokat med kontor i Grønland.

Det som er væsentlig i forbindelse med udenlandske virksomheders aktiviteter i Grønland er at sikre, at der sker en beskatning af optjent overskud af aktiviteterne i Grønland og at der afregnes A-skatter for de ansatte. Dette formål sikres ikke gennem næringsloven men derimod gennem i skattelovgivningen (samt ved krav om registrering i GER (Grønlands Erhvervsregister)) kombineret med nogle hensigtsmæssige tiltag baseret på sektorlovgivning. Det er således via byrdefulde administrative rapporterings- og indberetningsvilkår fastsat efter blandt andet råstoflovgivningen, at man i 2011 og 2012 opnåede et betydeligt skatteprovenu fra underleverandører til Cairn både som A-skatter men også som selskabsskatter.

Naalakkersuisut vil på FM 2013 fremsætte forslag til ny lov om vandkraft, der også vil omfatte tilknyttede aktiviteter, i forbindelse med anlæggelse af vandkraftanlæg med det primære formål at levere energi til en bestemt industri som f.eks. en aluminiumsmelter. Derved kan vilkår om hjemsted i Grønland, værn mod sambeskatning, anvendelse af armslængepriser og armslængevilkår i sammenhæng med en udenlandsk koncern sikre at der sker fuld beskatning i Grønland. Der vil være tale om regler tilsvarende reglerne i råstofloven til sikring af beskatning i Grønland.

Der eksisterer ikke noget kapitalkrav til at få registreret en filial af en udenlandsk virksomhed. Registrering af en filial har ingen reel betydning for den skattemæssige behandling af udenlandske selskabers aktiviteter i Grønland. Næringsloven blev ændret ved landstingslov nr. 5 af 27. marts 2006 om ændring af landstingslov om næringsvirksomhed i Grønland, hvorved der blev fastsat en tilmeldingspligt til Grønlands Erhvervsregister som betingelse for at drive næring. Forslag til ny næringslov vil ikke i praksis betyde nogen ændring i denne forpligtelse, der allerede følger af lov om Grønlands Erhvervsregister og af skattelovgivningen.

For så vidt angår A-skatter fremgår bl.a. af Selvstyrets bekendtgørelse nr. 10 af 20. september 2011 om opkrævning af indkomstskat og arbejdsmarkedsafgift at enhver, der er indeholdelsespligtig efter § 76 i landstingslov om indkomstskat, skal tilmelde sig til registrering i skatteforvaltningens Arbejdsgiverregister. Videre fremgår det, at arbejdsgiveren ved tilmeldingen tildeles et GER-nummer, medmindre den indeholdelsespligtige er blevet tildelt et GER-nummer inden registrering i skatteforvaltningens Arbejdsgiverregister. Næringsloven forbedrer ikke ligning af udenlandske selskaber og er ikke noget værn mod kapitalflugt.

Derimod vil der kunne opnås reelle fordele ved en modernisering af det grønlandske erhvervsregister, der kan muliggøre en øget digitalisering ved udveksling af oplysninger mellem det offentlige og virksomhederne.

Forslaget til ny næringslov vil ikke føre til, at der bliver fri adgang for alle ud-lændinge til at etablere selvstændig erhvervsvirksomhed i Grønland eller udføre tjenesteydelser i Grønland. Det vil forsat være hovedreglen at det alene er ud-lændinge, der er statsborgere i de nordiske lande, der er fritaget for at søge arbejdstilladelse, der også er et krav for at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller udføre tjenesteydelser i Grønland.

Ophævelse af den gældende næringslov vil ikke medføre, at der ikke længere vil være lovgivningsmæssige rammer for udøvelse af de forskellige erhverv. Udover den generelle selskabs- og regnskabslovgivning er der i speciallovgivning fastsat regler for en lang række af forskellige erhvervsområder. Som eksempler kan nævnes følgende:

Anordn. om ikrafttræden for Grønland af lov om statsautoriserede og registrerede revisorer. Endvidere er i der i lang række bekendtgørelser fastsat regler for udøvelse af revisorerhvervet reguleret i en række bekendtgørelse.

Kapitel 5 i retsplejelov for Grønland indeholder bestemmelser om beskikkelse som advokat og om udøvelse af advokatgerningen.

For Hotel og Restaurationsbranchen er særlig landstinglov om salg og servering af spiritus af betydning tillige med reglerne i veterinærlovgivning om krav til tilberedning af fødevarer m.v.

Søtransport er heller ikke omfattet af næringsloven men reguleres efter den detaljerede regulering i søfartslovgivningen, der blandt andet omfatter lov om skibes sikkerhed og lovgivning om tilladelse til søtransport til og fra og i Grønland.

Indenfor nogle erhvervssektorer som f.eks. rengøring er der ikke fundet behov for en særlig lovgivning.

På bygge-og anlægsområdet er det offentlige byggeri blandt andet reguleret i Inatsisartutlov nr. 11 af 2. december 2009 om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren. Til sikring af lærepladser er der fastsat regler herom i selvstyrets bekendtgørelse nr. 10 af 12. juli 2010 om lærlinge i bygge- og anlægsarbejder.

Den gældende næringslov stiller ingen krav til virksomhedernes drift og understøtter ej heller opfyldelse af et behov for lærepladser i bygge- og anlægsbranchen.

Den gældende næringslov finder ikke anvendelse på fiskerierhvervet, der reguleres efter fiskerilovgivningen. Næringsloven finder som nævnt heller ikke anvendelse på råstofaktiviteter, der udføres efter reglerne i råstoflovgivningen.

Det som er væsentlig for at tiltrække investeringer og dermed nye virksomheder til Grønland er et attraktivt erhvervsklima. Den gældende næringslov med et klart protektionistisk indhold er ikke en lovgivning der bidrager til dette formål, men vil alene bidrage til at fastholde eksisterende erhvervsstrukturer og dermed en stagnerende erhvervssektor. Et godt erhvervsklima vil medvirke til at trække nye virksomheder til landet og dermed også give bedre betingelser for at iværksættere her i landet starter egen virksomhed. Den lokale tilstedeværelse og forankring vil være nødvendig for at kunne følge udviklingen på det grønlandske marked og dermed for mulighederne for at få andel i de forretnings muligheder, der måtte vise sig. Forslaget til næringslov vil ikke fratage grønlandske virksomheder den konkurrencefordel, der ligger i en lokal tilstedeværelse og forankring.

Sammenfattende må det konkluderes at den nuværende gamle næringslov:

- Er en hindring for en optimal vækst i den grønlandske erhvervssektor.
- Den gamle næringslov er protektionistisk og modvirker at de gamle håndværksvirksomheder bliver udsat for konkurrence fra nye moderne virksomheder.
- Den nuværende/gamle næringslov sikrer ikke at erhvervsudviklingen sker i grønlandske virksomheder.
- Den gældende næringslov er nem at omgå og modvirker ikke stråmandsvirksomhed i forbindelse med etableringen af de nye vækstvirksomheder.
- Der eksisterer ikke noget kapitalkrav til at få registreret en filial af en udenlandsk virksomhed. Registrering af en filial har ingen reel betydning for den skattemæssige behandling af udenlandske selskabers aktiviteter i Grønland.
- Efter gældende næringslov har udenlandske virksomheder ret til at etablere sig i Grønland blot der er en filialbestyrer, der opfylder næringslovens formelle krav.
- Det indebærer at etablering og drift af f.eks. en aluminiumsmelter med en milliard omsætning kan organiseres i form af en filial af et udenlandsk selskab eller koncern.
- Der skal efter næringsloven ikke søges om tilladelse eller godkendelse til en sådan aluminiumsmelter og der kan derfor heller ikke opstilles vilkår

om f.eks. hjemsted, værn mod sambeskatning og kapitalkrav, der kan imødegå skattetænkning.

- Det som er væsentligt i forbindelse med udenlandske virksomheders aktiviteter i Grønland er, at sikre at der sker en beskatning af optjent overskud og at der afregnes A- skatter for de ansatte.
- Dette formål sikres ikke gennem næringsloven men derimod gennem skattelovgivningen samt ved krav om registrering i GER (Grønlands Erhvervsregister) - kombineret med nogle hensigtsmæssige tiltag baseret på sektorlovgivning.
- Det er således via byrdefulde administrative rapporterings- og indberetningsvilkår fastsat efter blandt andet råstoflovgivningen, at man i 2010 og 2011 opnåede et betydeligt skatteprovenu fra underleverandører til Cairn både som A skatter og i form af selskabsskatter.
- Forslaget til ny næringslov vil ikke føre til at der bliver fri adgang for alle udlændinge til at etablere selvstændig erhvervsvirksomhed i Grønland eller udføre tjenesteydelser i Grønland. Det vil forsat være hovedreglen at det alene er udlændinge der er statsborgere i de nordiske lande, der er fritaget for at søge arbejdstilladelse, der også er et krav for at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller udføre tjenesteydelser i Grønland.
- Ophævelse af den gældende næringslov vil ikke medføre, at der ikke længere vil være lovgivningsmæssige rammer for udøvelse af de forskellige erhverv. Udover den generelle selskabs- og regnskabslovgivning er der i speciallovgivning fastsat regler for en lang række af forskellige erhvervsområder.

Med venlig hilsen

Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv og Råstoffer

Ove Karl Berthelsen